

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Nierówności i zróżnicowania społeczne (Ćw. audytoryjne), PG_00176603						
Kierunek studiów	Socjologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Socjologii -> Zakład Socjologii Pracy i Ruchów Społecznych						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Lesław Michałowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Słuchacz poznaje socjologiczne koncepcje różnic społecznych. Zna i potrafi rozróżnić ujęcia stratyfikacyjne od klasowych. Wie czym są warstwy społeczeństwa, jak definiowano stany społeczne. Potrafi wskazać na różne wymiary zróżnicowania społecznego. Potrafi zastosować ujęcia teoretyczne do otaczającej go rzeczywistości. Student potrafi podjąć krytyczny namysł nad uproszczonymi (prowadzającymi podziały społeczne do dwóch lub trzech wielkich zbiorowości) ujęciami zróżnicowania społecznego.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SOCL3_U12] Jest gotów do uczenia się przez całe życie.	Jest przygotowany do pozyskiwania nowej wiedzy na temat przemian związanych z nierównościami.	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[SOCL3_U03] Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych.	Potrafi analizować przyczyny powstawania nierówności społecznych oraz przebieg ich przemian w czasie.	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[SOCL3_U01] Potrafi interpretować zjawiska społeczne wykorzystując pojęcia z zakresu socjologii i wyobraźnię socjologiczną.	Student potrafi interpretować różnice klasowe, stratyfikacyjne, genderowe oraz między grupami etnicznymi.	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[SOCL3_W03] Zna i rozumie w zaawansowany sposób relacje między strukturami i instytucjami społecznymi mikro i makro, w skali krajowej i międzynarodowej w dziedzinie życia prywatnego, pracy, polityki, społeczeństwa obywatelskiego i in.	Student zna i rozumie w zaawansowany sposób relacje między warstwami społecznymi, klasami społecznymi, płciami, kohortami wiekowymi oraz grupami etnicznymi. Wiedzę tę potrafi aplikować do skali kraju, relacji międzynarodowych, życia prywatnego oraz społeczeństwa obywatelskiego.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[SOCL3_W08] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu charakter i kierunki najważniejszych zmian w zakresie struktur i instytucji społecznych oraz ich elementów, ma wiedzę o przyczynach, przebiegu i konsekwencjach tych zmian w skali mikro- i makrospołecznej oraz w skali globalnej.	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu charakter i kierunki zmian struktur nierówności społecznych we współczesnych społeczeństwach rozwiniętych.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[SOCL3_W07] Ma zaawansowaną wiedzę o etycznych i obyczajowych normach życia społecznego oraz o normach prawnych i organizacyjnych regulujących życie społeczne, zna i rozumie procesy ich wprowadzania i zmian.	Ma zaawansowaną wiedzę na temat normatywnych uzasadnień nierówności oraz moralnych uzasadnień ich ograniczania (norma merytokratyczna kontra normy egalitarne).	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[SOCL3_W09] Zna i rozumie różne poglądy na temat życia społecznego oraz wybranych struktur i instytucji społecznych wyrażane w świecie potocznym, dyskursie publicznym i naukowym oraz orientuje się w ich historycznej ewolucji.	Zna i rozumie poglądy na temat podziałów i nierówności społecznych oraz orientuje się w ich historycznej ewolucji.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[SOCL3_W02] Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy i warstwy społeczne, grupa etniczna, społeczność lokalna, grupa społeczna, rodzina, partia polityczna, przedsiębiorstwo, zna różnice w zasadach funkcjonowania organizacji społecznych, publicznych i komercyjnych.	Student ma zaawansowaną wiedzę o strukturze klasowej, warstwowej oraz różnicach dochodowych w ramach współczesnych społeczeństw.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport

Treści przedmiotu	Zajęcia 1 - Organizacja i wyłonienie grup projektowych przygotowujących prezentacje. Zajęcia 2 - Funkcjonalna teoria zróżnicowania (Davis i Moore). Zajęcia 3 - Polskie badania struktury społecznej. Zajęcia 4 - Ekonomiczne badania nierówności (Piketty, Atkinson). Zajęcia 5 - Nierówności majątkowe i dochodowe w Polsce w ujęciu ekonomicznym. Zajęcia 6 - Przemiany struktury społecznych nierówności w Polsce w wyniku transformacji ustrojowej. Zajęcia 7 - Reżimy płciowe i kulturowy porządek płci (Connell) Zajęcia 8 - Intersekcjonalność zróżnicowania na podstawie doświadczeń polskich i amerykańskich. Zajęcia 9 - Klasy i stany w ujęciu Maxa Webera. Zajęcia 10 - Stany i przywileje stanowe we współczesnych społeczeństwach klasowych. Zajęcia 11 - Neomarksowska teoria klas E.O Wrighta. Zajęcia 12 - Typy prac i nierówności własnościowe a wynikające z nich zróżnicowania klasowe. Zajęcia 13 - Mikro i makroklasy społeczeństwa. Zajęcia 14 - Habitus a nierówności klasowe (Bourdieu). Zajęcia 15 - Kolokwium zaliczeniowe.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Formalne: Zgodne z warunkami rekrutacji na studia pierwszego stopnia. Dodatkowe: Historia myśli socjologicznej, Wstęp do socjologii, Socjologia klasyczna		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Testy / Wejściówki	51.0%	50.0%
	Prezentacja / raport	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Domański H., Sawiński Z., Słomczyński K. M., Nowa klasyfikacja i skale zawodów. Socjologiczne wskaźniki pozycji społecznych w Polsce. Warszawa 2007 Weber M., Gospodarka i społeczeństwo Warszawa 2002 (część poświęcona klasom i stanom społecznym) Kozyr-Kowalski S. Socjologia, społeczeństwo obywatelskie i państwo Poznań 2004 Tittenbrun J. (red) Struktura klasowo-stanowa społeczności miasta Poznania Poznań 2010 Piketty T. Kapitał w XXI wieku, Wyd. Kryt. Politycznej, Warszawa 2015
	Uzupełniająca lista lektur	Sztompka P., Socjologia lektury Kraków 2005 Turowski J., Socjologia. Wielkie struktury społeczne Lublin 1994 Frankowski M., Socjologia - Makrostruktury społeczne Warszawa 2007 Współczesne teorie socjologiczne praca zbiorowa Warszawa 2006 Tittenbrun J. Ekonomiczny imperializm Garyego S. Beckera. Nowa Krytyka nr 28 (2012) Ehrenreich B., Za grosze pracować i (nie)przeżyć Warszawa 2006 Wright Erik O., Klasy się liczą. w Współczesne teorie socjologiczne (red) Ziolkowski, Nijakowski, Szacki, Jasińska-Kania. Warszawa 2008 Davis K., Moore W., O niektórych zasadach uwarstwienia. w Współczesne teorie socjologiczne (red) Ziolkowski, Nijakowski, Szacki, Jasińska-Kania Warszawa 2008 Dahrendorf R., Klasy i konflikt klasowy w społeczeństwie przemysłowym. Kraków 2008
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Najważniejsze założenia ekonomicznych analiz nierówności majątkowych i dochodowych. Różnice między skalą a klasyfikacją zawodową. Kluczowe różnice między stratyfikacyjnymi a klasowymi analizami społeczeństwa. Przykładowe przywileje stanowe stanów zawodowych. Pojęcie kulturowego porządku płci. Intersekcyjność pozycji klasowej i rasowej.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.